

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA X. BROJ 23.
Šibenik, 4. lipnja 1939.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Riječ

Snagom riječi stvorena je zemlja i čitav svemir. Sedmerokratnim: Neka bude! — goleme svemirska praznina ispunila se svijetlim suncem i blistavim zvijezdama, šarenim cvijećem, četveroonožnim životinjama, zračnim križanima i perajastim stanovnicima morskkih dubina.

A prije toga, u početku, kad uopće nije ništa postojalo, bila je samo Riječ. — I ta Riječ, koja je u početku jedina postojala, sašla je na zemlju, utjelovila se na jednu jedinu riječ čiste Djevice i velike Žene: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!«

Riječju je Mojsije omekšao tvrdoću litice, iz koje provriješje svježih mlazovi vode — i Izraelci ugasiše nepodnosivu žeđu. Riječju je Aron, brat Mojsijev, zaustavio sunce na nebu, a Elizej spojio rastavljene i raspršene zglobove ljudskih kostura, ispunio ih mesom, oklopio žilama i oživio.

Čudesna je moć riječi. S njome govornici osvajaју srca, uzbuđuju živce do eksplozije i pokreću čitave vojske, da se neustrašivo i oduševljeno bore za visoke ideale ili tamne, rušilačke nacerte.

Zato se riječ uvijek pošivala. — Dali nekome riječ — znači isto što i: zakleti se, zavjetovati se, pružiti najsigurnije jamstvo.

Nekada nije bilo mjenica, priznanica, ni namirnica; nekada nisu bili potrebni pečati i potpisi, jamci i svjedoči. Dostatna je bila sama riječ. I ta je držala! I ta se izvršivala uz najveće žrtve, uz žrtvu bijede, progonstva, mučeništva i smrti!

All davno je to bilo. — I dok se prije riječ nije mogla kupiti ni prodati, pa ni uz milijunsku cijenu, danas se javno kupuje i prodaje kao pilići i jaja na pazardu. Samo s tom razlikom, što su pilići i jaja mnogo skuplji od riječi. Riječ se prodaje uz bescljenje kao divlje jagode, stare krpe ili zarđalo gvožđe.

A s padom riječi pala je cijena poštenja i povjerenja tako, da na svjetskoj burzi uopće više ne notiraju.

Ko više vjeruje izjavama i obećanjima političara! Ko se danas pouzda u međunarodne ugovore i sporazume! — šaljivi listovi ispunjavaju svoje stranice na njihov račun, i mi se moramo smijati, dok bi trebalo plakati.

— Jezikom svojim dvoiliče! — Ne samo mešetari, trgovci i bankiri, nego i najupliveniji, najugledniji među nama, a to su državni i narodni vođe.

Apel našega preuzv. biskupa za

Euharistijski kongres u Primoštenu

Br. 2502 i AA.

Iza Euharistijskih Kongresa u Šibeniku (god. 1931), u Tijesnu (god. 1933), u Drnišu (god. 1936) te prošle godine u Benkovcu eto opet jedan Euharistijski Kongres, i to u PRIMOŠTENU, koji će se održati u nedjelju 25 juna o. g.!

Određeno je mjesto PRIMOŠTEN e da se, u prvom redu, onom pobožnom narodu i okolici, a i svim vjernicima šibenske dijeceze i apostolske administracije, opet dade prilike da javno manifestiraju svoju vjeru u Isusa u Presvetom Oltarskom Sakramentu te da se u njoj još veća učvrste.

Euharistijski Kongres u PRIMOŠTENU treba da bude — kao što su svi euharistijski kongresi — Javno svjedočanstvo naše ljubavi i zahvalnosti Božanskom Spasitelju za sva dobročinstva koja primamo od Njegove neizrecive dobrote: — Svečana proslava i trijumf Kralja neba i zemlje, Krista Gospodina, koji sjedi o desnu Boga Oca ali iz ljubavi prama nama boravi trajno među nama u Svetohraništima naših Oltara: — Opća zadovoljšina Isusu Kristu, Bogu Našemu, za sve pogrde i uvrede što Mu neprestano zadavaju opak i zli kršćani.

Pripravni odbor izdao je veoma lijepi proglas a ja ga potpuno usvajam i nemam što da nadodam već hoću da apeliram na moje svećenstvo te, dok mu najavljujem Euharistijski Kongres u Primoštenu, najljepše preporučim njegovoj revnosti da uloži svu brigu da ovaj Kongres uspije što bolje i bude na duhovnu korist naših vjernika.

Neka stoga svi dušobrižnici odmah javno vjernicima u nedjelju 4 juna i slijedećih nedjelja ovaj Kongres te ih zagriju da u što većem broju pođu u Primošten na 25 juna. Ovo vrijedi osobito za župe koje su oko Šibenika. Iz ovih župa, bilo na moru ili na kopnu, dušobrižnici će povesti svoje vjernike u što većem broju u Primošten na 25 juna o. g. Odmah treba provesti akciju po župama i poradići da prisustvovanje bude što jače osobito iz svih obližnjih mjesta. U ovoj akciji pripomagaće du-

šobrižnike članovi i članice katoličkih organizacija i društava.

1) Predviđeno je više parobroda koji će u nedjelju rano ujutro pridignuti iz raznih primorskih mjesta učesnike Kongresa te ih uvečer povratiti. Brigu za parobrode vodi preč. don Ante Radić te neka se svi župnici obrace direktno na njega u ovom predmetu, koji će im dati sve upute i informacije. Treba na vrijeme naznačiti broj učesnika iz dotične župe.

2) Sve skupine iz pojedinih župa neka ponesu na Kongres crkvene zastave.

3) Zatražite se popust na željeznici do Šibenika da uzmognu lakše prisustvovati kongresu i vjernici iz župa u Zagori.

4) U teoforičnoj procesiji pjevače se razne pjesme kao n. pr. »Do nebesa«, »Hoćemo Boga«, »Zdravo Djevovo«, »Usta moja«, »Pjevajmo braćo kršćani« i t. d. Dušobrižnici neka se svakako pobrinu da se njihova skupina pripravi za pjevanje i da faktično u procesiji pjeva.

5) Svećenici neka u Primošten dođu u reverendi te ponesu sobom kotu i stolu. Tako isto svi svećenici, koji dođu u Primošten, moraju biti pripremljeni na raspolaganje vjernika za sv. ispovijed.

6) Treba da se po svim našim crkvama molji za uspjeh ovog Kongresa e da ovaj bude na čast Euharistijskom Isusu i na spas vjernika. Na dan Kongresa neka se po svim crkvama vjernici duhovno pridruže u molitvi kongresistima u Primoštenu.

Ove upute potpisani daju dušobrižnicima te preporučuje da se njih pridržavaju i sa svoje strane ulože mar da Euharistijski Kongres uspije što bolje.

Svećenici će moći u nedjelju 25 juna, na dan Kongresa, u svojoj župi reći sv. misu rano prije odlaska a o tomu na vrijeme obavijestiti vjernike. Ovo će naravno učiniti bude li iz dotične župe oveći broj učesnika Kongresa.

Šibenik, 29 svibnja 1939

Biskupski Ordinarijat
BISKUP I APOST. ADM.
† Fr. Jeronim v. r.

Jedno misle, a drugo govore. Drugo obećavaju, a treće rade.

Za dvoiličnost i prepredenu beznačajnost — povijest nam je dala riječ: bizantinizam. Biti bizantinac — znači isto što i biti: lažac, spletkar, krivokletnik, ali sve u bijelim rukavicama i s blagim nasmijanim licem.

Bizantinac jede s tobom za stolom, i, dok se rastapa od miline, sprema se kako će ti zabosti nož u leđa. Bizantinac obećaje zlatna brda, a obdariva nas tamnicima i vježalima; on

nam u kavanj otvara staklenku šampanjca, a na koncu nas preveze žedne preko rijeke.

Bizantinac nije nijedna riječ velika, ni sveta. Ona mu je uvijek samo sredstvo za podmazivanje, zavađanje i zasljepljivanje.

A ipak je samo Riječ bila u početku! I Riječ je tijelom postala! Riječ je isto što i čast, obraz, poštenje!

Vaša riječ neka bude: da, da — i: ne, ne! Što je više od toga, oda zla je. — Kad se sjetimo tih riječi vječne Božje Riječi, onda se u nama porađa

Pedeseta godišnjica beatifikacije bl. Nikole Tavilića

6. lipnja ove godine navršuje se ravno 50 godina, kako je Sv. Otac Papa Lav XIII. proglasio blaženim Nikolu Tavilića, hrvatskoga jerusalemkog mučenika. To je vrlo značajan dan u svetloj povijesti hrvatskoga naroda. Toga je dana prije 50 godina uzvišen na svetu čast oltara jedan od najvećih i najsvetijih Hrvata, koji je život svoj dao za Krista u samom Kristovu gradu Jerusalemu (godine 1391.). Tim, što je taj sveti Hrvat proglašen Blaženikom katoličke Crkve, veoma je počašćen cijeli hrvatski narod, koji je baš evo u posljednje dvije godine stao sve više da prigrljuje štovanje toga svog svetog sina. Zato će i taj dan pedesete godišnjice poblaženja bl. Nikole Tavilića po svim hrvatskim krajevima biti svečano proslavljen.

O tome su izdali posebne okružnice za svoje biskupije preuzv. gosp. Dr Alojzije Štepinac, nadbiskup zagrebački i hrvatski metropolit, preuzv. gosp. Dr Jerolim Mileta, biskup šibenski i apostolski administrator zadarski, te dr Klement Kvirin Bonifačić, biskup splitski. Slično su učinila i ostala preuzv. gospođa hrvatski biskupi.

U tim se okružnicama određuje, da se taj jubilej bl. Nikole Tavilića što svečanije proslavi u svim crkvama u nedjelju na blagdan Presv. Trojstva 4. lipnja (dakle u nedjelju prije samoga jubilarnog dana 6. lipnja). Osim toga se preporuča, da na taj dan hrvatska katolička društva prirede akademije, zborovanja ili predavanja u slavu bl. Nikole Tavilića, pa da se tu održe predavanja o njemu, da se deklamiraju i pjevaju pjesme u njegovu čast, da se predstavlja gluma o njegovoj mučeničkoj smrti i t. d. Sve, što je za te priredbe potrebno (pjesme, gluma, predavanja) može se dobiti kod Hrvatskog Odbora za Svetu Zemlju u Zagrebu (Trenkova ulica 1.).

Taj dan neka bude poduzeto svuda i nastojanje, da se u svakoj crkvi postavi slika, kip ili oltar bl. Nikole Tavilića, gdje god to dosad još nije učinjeno. Velik je naš narodni nedostatak, da ne štuujemo i ne častimo dovoljno svoje hrvatske ugodnike Božje. Nedavno je to rekao i jedan kardinal u Rimu jednoj hrvatskoj delegaciji. Dakle i na najvišim mjestima katoličke Crkve žele, da mi Hrvati više štuujemo hrvatske Blaženike, među kojima je najproslavljeniji bl. Nikola Tavilić. I kao što drugi narodi postavljaju po svim svojim crkvama slike i kipove svojih Svetaca i Blaženika, tako treba da to i mi Hrvati činimo. Dakle ne bi smjelo biti nijedne hrvatske crkve, u kojoj ne bi bilo slike ili kipa jednoga hrvatskog Blaženika, u prvom redu bl. Nikole Tavilića. To neka bude odluka cijeloga hrvatskog naroda prigodom ovoga

silna čežnja za skorim dolaskom onih dana, u kojima će riječ opet nadomjestiti priznanice i mjenice, potpise i pečate, svjedoke i jamce, u kojima će riječ biti velika i sveta kao što je bila Ona koja je bila u početku.

A dok se to ne zbude, bdijmo i molimo. Budimo oprezni i kritični pažeći, da nam niko ne zabode onako po bratsku nož u leđa, da nas niko ne prevedu žedne preko rijeke.

Dobro je biti bezazlen kao golub, ali mora se biti i mudar kao zmlja.

jubileja bl. Nikole Tavilića. Valjda je kadra svaka župa sabrati toliko, da se u crkvi postavi slika ili kip i jednoga svetog Hrvata pored ostalih svećakih slika i kipova. To će biti na uzveličanje slave Božje u svemu hrvatskom narodu, jer po svetim svojim sinovima svaki narod najviše pridonosi slavi Božjoj. (Slike i kipovi bl. Nikole Tavilića mogu se nabaviti kod Odbora za Sv. Zemlju u Zagrebu.)

Nada sve je međutim važno, da se mnogo molimo bl. Nikoli Taviliću, jer je on najveći zagovornik i zaštitnik hrvatskoga naroda u nebu. Moć njegova svetog zagovora osjetili su već mnogi i mnogi, koji su se njemu utjecali za pomoć. Velik broj ozdravljenja dogodio se već po zagovoru bl. Nikole Tavilića, a i mnoge druge milosti izmolio je on toliko i toliko od Svevišnjega. Treba dakle svi da mu se molimo i utječemo. To će donijeti mnogo duhovne koristi svakom pojedincu, a i cijelom hrvatskom narodu.

Posebno treba da se sav hrvatski narod prigodom ovoga jubileja združi u molitvi, da Bog ubrza onaj sretni i svečani čas, kad će bl. Nikola Tavilić biti proglašen Svecem. O tom se sada živo radi. Samo o našim molitvama zavisi, da li će to i što prije biti. Zato neka se 4. i 6. lipnja iz duše svega hrvatskog naroda k prijestolju Svevišnjega digne topla molitva: »Svemoguć i vječni Bože, sav te evo hrvatski narod žarko i ponizno moli: daj, da bl. Nikola Tavilić što prije bude proglašen Svecem katoličke Crkve. Amen.«

ZIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 4. VI.: Presv. Trojstvo. — Prva nedjelja po Duhovima. — Sv. Kvirin, biskup i mučenik. Bio je biskup u Sisku. Za vrijeme Dioklecijanova progonstva podnio je mučeničku smrt. O vrat mu svezaše veliki žrvanj i baciliše ga u Savu.

Ponedjeljak, 5. VI.: Sv. Bonifacij, biskup i mučenik. Rodio se g. 680. Godine 723. bijaše posvećen za biskupa njemačkoga naroda. Neizmjerne zasluge stekao je za kršćanstvo u Njemačkoj, pa je i radi toga prozvan apostol Njemačke. Bio je sasječen od divljih poganskih horda g. 755.

Utorak, 6. VI.: Sv. Norbert, nadbiskup. U mladim danima bijaše se podao razvratnom životu. Ali, kad mu je grom ubio konja, na kojemu je jahao, ostavi svijet i razvratni život. Kao biskup grada Magdeburga uložio je sve svoje sile, da posveti svoje vjernike.

Srijeda, 7. VI.: Sv. Robert, opat. Rodio se u Jorku u Engleskoj. Preminu g. 1159.

Četvrtak, 8. VI.: Tijelovo. Veliki i zapovjedni blagdan. Dan posvećen trumu presv. Euharistije. — Sv. Medardo, biskup.

Petak, 9. VI.: Sv. Primo i Felician, mučenici. Za progonstva cara Dioklecijana podnijeli mučeničku smrt.

Subota, 10. VI.: Sv. Margarita, kraljica Škotske.

NEDJELJA PRESV. TROJSTVA

ČITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Rimljanima (II, 33—36). — O dubino bogatstva mudrosti i znanja Božjega! Kako su nedokučivi sudovi Njegovi i neistraživi putovi Njegovi! Jer ko je upoznao misao Gospodnju? Ili ko je Njemu bio savjetnik? Ili ko Mu je prije što dao, da mu se uzvrati? Jer je sve od Njega i po Njemu i u Njemu. Njemu slava u vijeke. Amen.

† SLIJEDI SV. EVANĐELJE po Mateju (28, 18—20). — U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle, učite sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, učeci ih da opslužuju sve što sam vam zapovjedio. I eto ja sam s vama u sve dane, do svršetka svijeta.

TAJNA VJERE, TAJNA ŽIVOTA

Današnja nedjelja uči nas, kako svaka vjerska istina i svaka liturgijska svetkovina moraju biti za nas neiscrpivi izvori svetijega života.

Svaka istina naše vjere, na koju nas sjeća liturgijska svetkovina, treba da se pretoči u nama u vidljivi i proživljeni život.

Sa svim svojim bićem vezani smo uz tajnu Presv. Trojstva. Dok se klanjaš Ocu, promatraj dubinu njegove

mudrosti i njegovih nacrtā s tobom (Poslanica). On ti je dao opstanak, uzdržava te u životu, upravlja s tobom. Dužnost je tvoja, da ga smatraš svojim neograničenim gospodarom, da ga slaviš kao njegovo stvorenje, da ga ljubiš kao njegovo dijete.

Upravi svoj pogled prema Križu, s kojega ti Sin širi ruke, da te privine na svoje Srce, da te opere u svojoj Krvi, da te zakloni u svoje rane. Čini se, kao da ti opef govori: Dana mi je sva vlast i na nebu i na zemlji (Evanđelje). Vjeruj dakle mojoj ljubavi, budi član moga mističnog Tijela, da uzmogneš donijeti obilne plodove za život vječni.

Krštenjem preporodio si se u vodi i u Duhu Svetome, postao si »novo stvorenje«, dionik božanske naravi, živi hram Božji. Osjetit ćeš dakle potrebu, da gojiš u sebi onaj božanski život, po kome si dijete Očevo, slavna pobjeda Sina i hram Duha Svetoga.

Ista božanska ljubav, koja međusobno sjedinjuje tri božanske osobe, neka i tebe sjedini s Ocem, Sinom i Duhom Svetim, koji je s nama učinio čudesa milosrđa svoga (Početna pjesma).

Hrvatski biskupi svom Hrvatskom narodu prigodom 1300 godišnjice njegovih prvih veza sa Sv. Stolicom

(Nastavak 3.)

Sve do našeg stoljeća nastojali su Hrvati sačuvati prvobitnu pradjedovsku katoličku državu, prilagođujući je doduše silom prilika jačim državnim tvorbama, ali ipak tako, da nikad kroz trinaest vijekova nijesu bili u takvom državnom sklopu, koji bi bio protivan katoličkoj Crkvi ili ne bi bio u prijateljskim vezama s Petrovim nasljednicima. Osim toga su i najširi narodni slojevi podržavali trajne pobožne veze i sa sv. Petrom u nebu i s njegovim grobom na zemlji. Svjedok je tomu, među ostalim, i slavni Dante Alighieri, koji je u svom pjesničkom »Raju« ovjekovječio i rimskog prošteniara iz Hrvatske. Svjedoči o tom i naš petstogodišnji gostinjac i zavod sv. Jeronima u Rimu, kao i najnovija hodočašća. Starohrvatski kult sv. Petra, najjači baš u okolici Splita i Solina, u sruču hrvatske državnosti i hrvatskog katolicizma, prelijeva se odatle za narodnih vladara po cijelom hrvatskom narodnom organizmu.

Ta evo, prvi benediktinski samostan, što ga je oko g. 852 knez Trpimir ustanovio u Rižinicama u Solinu ispod Klisa, bio je posvećen sv. Petru. Niz obalu i po otocima Jadranskog mora ima čitav niz starodrevnih crkava i samostana posvećenih sv. Petru. Na Osoru, Rabu, Cresu, Pagu, Supetru, dubrovačkom otočiću, pa u Boki Kotorskoj u Petranici, Gracu, Bijelju, a onda u Klobuču u Kaštelima i u

Poljicima dizahu se samostani s imenom sv. Petra. Sama slavna krunidba kralja Zvonimira slavila se u crkvi sv. Petra na solinskom polju. Pa eno, još je čitava crkva iz doba naših narodnih vladara u Priku kod Omiša u starohrvatskom stilu, a povjesni izvori svjedoče, da je u njoj sudio hrvatski kralj Slavac. Napokon najveći hrvatski kralj nosi ime Petar, Petar Krešimir Veliki, a i posljednji kralj narodne dinastije zvat će se Petar.

Kasnije se s hrvatskom državnošću pomicalo žarište kulta sv. Petra na sjever, u Posavsku Hrvatsku, i na Istok, u Bosnu ponosnu. Tko bi mogao da pobroji sve župe i sve crkve, koje su posvećene sv. Petru? Kad je u Vrhbosni, nedaleko današnjeg Sarajeva, bila osnovana bosanska biskupija, dobila je i ona i njezina katedrala za patrona Prvaka Apostolskog, sv. Petra. A kad je poslije sjedište bosanske biskupije bilo preneseno u ravnu Slavoniju, proširio se i tamo kult sv. Petra, koji dobiva u našu doba divan odraz u veličanstvenoj đakovačkoj katedrali. Nju je Strossmayer, kao nasljednik bosanskih biskupa, posvetio sv. Petru, o čemu zorno svjedoči krasna slika »Ulaz u raj«.

Sa štovanjem sv. Petra bila je kod Hrvata svuda i vazda povezana i nepokolebljiva vjernost njegovim rimskim nasljednicima. I upravo to je pomoglo, da su Hrvati u nadčovječnom vjekovnom hrva-

nju s otomanskim carstvom i sa sebičnim njegovim pomagačima sa zapada i juga sačuvali »ostatke ostataka slavna nekoć hrvatskoga Kraljevstva«, te postali »predzidom kršćanstva«. Kao nekim čudom ispunila se pravadna molitva Papina, da će Bog pomoći Hrvatima, kadgod drugi narodi navale na njih, i Petar, Kristov učenik, da će ih obdariti pobjedom. Nikada nitko nije silom pokorio Hrvate! Nad bijelim Zagrebom nije se nikada vijala otomanska zastava, a druge tek privremeno. Još i danas Zagreb vjerno čuva baštinu dalmatinske i posavske Hrvatske te katoličke Bosne i Hercegovine, a veze Hrvata s Petrovim Rimom bivale su vazda to jače, što se netko više trudio, da ih raskine.

(Nastavit će se)

Razne vijesti

PRVI JUBILARNI DAN TAVILIĆEVE BEATIFIKACIJE. U četvrtak 25. svibnja navršilo se ravno 50 godina, kako je papinska Kongregacija sv. Obreda odobrila, da se bl. Nikola Tavilić radi svoga svetog života, svoje mučeničke smrti i na temelju trajnoga štovanja može proglasiti blaženim. To proglašenje obavio je tadašnji Papa Lav XIII. 12 dana kasnije, to jest 6. lipnja. Dan 25. svibnja je dakle prvi pedesetgodišnji jubilarni spomen-dan beatifikacije (poblaženja) bl. Nikole Tavilića, hrvatskoga jerusalembkog mučenika. Taj dan neka ne bude zaboravljen među štovaocima bl. Nikole Tavilića širom hrvatskoga naroda. U Rimu, Jerusalemu, Šibeniku, Zagrebu i drugdje toga su se dana služile posebne sv. Mise na spomen sviju onih, koji su pripomogli njegovoj beatifikaciji, a ujedno i za sve one, koji budu pripomogli za njegovu što skoriju kanonizaciju.

OSNOVANA ŽUPA BL. NIKOLE TAVILIĆA U ZAGREBU. Po odredbi zagrebačkoga nadbiskupa dra Alojzija Stepinca osniva se uz dosadašnje župe u Zagrebu još jedna nova župa te će biti posvećena bl. Nikoli Taviliću. To je prva župa u Hrvatskoj, posvećena ovom hrvatskom Blaženiku. Ta župa obuhvaća zagrebačko predgrađe Kustošiju. Doskora će se tu graditi i župna crkva u čast bl. Nikole Tavilića. - Dosad postoji filijalna crkva u čast bl. Nikole Tavilića u Cerovcu kod Požege, dvije se crkve u njegovu čast grade u sjevernoj Dalmaciji, jedna će se doskora početi graditi u Sarajevu, a osim toga imaju u Skradinu časte sestre Presvete Krvi Isusove samostansku kapelicu posvećenu bl. Nikoli Taviliću, Daj, Bože, množile se crkve i kapelice u čast tom svetom Hrvatul!

U NIJEMAČKOM ZANATSTVU NEMA VIŠE ŽIDOVA. Prema službenim podacima u njemačkom zanatstvu nema više Židova, tako da je zanatstvo potpuno »arizirano«. U toku prošle godine prešlo je preko 15 hiljada zanatskih poduzeća iz židovskih u arijevske ruke, Od toga 3800 u granicama stare Njemačke, a preko 9500 u granicama nekadašnje Austrije, od koji 98,4% otpada na sam Beč.

Podlistak

Svakome svoje, pa i šibenskom svećenstvu

4. lipnja ove godine blagoslovit će preuzv. šibenski biskup dr fr. Jeronim Mileta u crkvi sv. Frane u Šibeniku zastavu pjevačkoga društva »Krešimir«, što bi imalo biti kruna i trajna uspomena društva na proslavu njegove pedesetgodišnjice (1888.—1939.). Traženjem crkvenoga blagoslova svojem najstaknutijem društvenom znaku njegovi vode pokazuju, da vjeruju i oni, kako bez Božjega blagoslova nema nikakva dobra te da je i njihovu djelu, kao što uopće i uvijek svemu hrvatskom narodu, najbolje jamstvo još i hrvatsko-katolički duh i život u redovima članova i društva. Kao pripadniku redovničke zajednice šibenskoga samostana sv. Frane laska mi, što će blagoslov biti uprav u njegovoj crkvi i od njegova subrata biskupa — fratra iz Sv. Frane. Iako s »Krešimirom« već radi svoje tradicionalne povučenosti nemam nikakve veze, to se mladi iz toga društva sjetiš poslati luksuznu pozivnicu na svoje proslavne priredbe i svojem najstarijem vjeroučitelju — meni. I to je jedna zadovoljština mojem Svetom Frani, koji već nad 700 godina strazi nad Šibenikom da ne zađe u opakost, na svoju vremenitu i duševnu propast. To

ja ne želeći ni šibenskom pjevačkom društvu »Krešimir«, nego da njegovi odnosi i prema Sv. Frani, a i prema svemu uopće šibenskom rimokatoličkom svećenstvu budu ispravni, osvrčem se ovdje za najsvetanijeg predstojećeg nastupa Krešimirovaca na neupućenost kogagod od njih, iz čega ne bih htio da izraste i trajno nesporazumijevanje. Evo o čemu je riječ.

Prvi pretsjednik obnovljenoga pjevačkog društva »Krešimir« u Šibeniku najavljujući kroz zagrebački tjednik »Hrvatski Narod« od 24. III. 1939., br. 7/I. člankom »Razno iz pokrajine« pedesetgodišnju proslavu navedenoga društva osvrće se na njegovu prošlost, a time i na prošlost Šibenika uopće. Govoreći dopisnik »H. N.« iz Šibenika o političkim prilikama ovoga grada pred pedeset godina svrstava među Talijane »biskupa, kanonike itd.« Jesu li pod onim »itd.« i šibenski fratri i niže katoličko svećenstvo? Eto me stoga da toga svojeg bivšeg daka, rodena tridesetak godina kasnije, ispravim. Ne radi njega samoga, nego radi sve naše čitalačke javnosti, napose iz bojazni da u »Krešimiru« uopće ne zavлада po svojoj biti i svrsi uvijek nepravedan antiklerikalizam.

1. Tadašnji biskup šibenski Antun Josip Fosco (1876.—1894.) bio je doduše Talijan po krvi i osjećaju. Zato su hrvatski rodoljubi u Šibeniku bili uprav bijesni, kad su austro-talijanske spletke progurale njega do šibenske biskupske

stolice, a izgurale s uprave biskupije kapitularnoga vikara don Antu Carminatija, njihovo mezimče, jer je ovaj bio prvak u borbi za hrvatstvo Šibenika. Bješnjelo je na hrvatskoj strani tako, da, kad se Crničanin Labura Mate iz vjerskih pobuda ipak odlučio učestvovati slavi preuzimanja uprave šibenske biskupije po A. J. Fosku, našao je ujutro pred vratima svoje kuće mrtvačka nosila. A to je imalo značiti, da mu se svjesniji Hrvati groze smrću. Tako mi pripovijeda njegov sin Vice, banovinski oficijal u m. No velika savjesnost nije dala biskupu Fosku, da bude pristrani strančar. Sve je svoje duhovno stado jednako ljubio. I više nego samoga sebe. Stoga umrvši kao puki siromah bio je sproveden na vječno počivalište uz najdublju žalost i Talijana i Hrvata šibenskih.

2. Kako je bilo u zboru šibenskih kanonika? Uzmimo godinu 1880., koja je autonomaškoj-talijanaškoj vladavini po Dalmaciji pa i u Šibeniku bliža od godine 1888., kad je nastao »Krešimir«. Šibenski se kaptol, kao što i danas, sastojao od šest kanonika. Bili su to ovi: Antun Carminat, prepozit, Josip Mrkica, dekan, Luidi Maričić, Josip Bioni, Antun Martinović i Ivan Vidović. Od tih Talijan rodeni (u Šibeniku) bio je samo Bioni. Pa tko mu i smije zamjeriti, ako je talijanski i osjećao? No, ukoliko mi je poznato, on je svoje talijanstvo držao za se i nije bio

nikakva protuhrvatska vodeća ličnost. Drugi po osjećaju Talijan bio je kanonik Maričić sa šibenske Gorice. Ime mu kaže da je bio hrvatski izrod. Ali nije postao takvim krivnjom crkve, nego jamačno tololaštvu u roditeljskoj kući, u gradu i u školama, pučkim i srednjim. Ostala četvorica bili su svjesni Hrvati. Pače Carminat, Mrkica i Vidović bili su kolovođe hrvatskoga narodnog buđenja u Šibeniku i u Dalmaciji. To znam iz ustiju kan. Vidovića i njegova u kanonikatu nasljednika don Vicka Škarpe, s kojima sam mladačar prijateljevao. Za to mi svjedoče sadašnji biskup Mileta i starina Frane Sunara, bivši šibenski veletrgovac s vinom. Osobito ovaj zadnji ne smaje riječi da dovoljno ishvali prepozita Carminatija i njegova sinovca svjetovnjaka, koji da su bili prvom hrvatskom šibenskom načelniku Antunu Šupuku i mozak i desna ruka. Kanonik pak Mrkica bio je Šupuku još i više. On je sa svoga hrvatskog narodnjaštva postao u Šibeniku legendarnim junakom. Tko još ne vjeruje, neka čuje što je o njemu zabilježio dr Rudolf Horvat u svojoj knjizi »Hrvatski preporod u Dalmaciji« (izdanje hrv. knjiž. društva u Zagrebu g. 1935). Evo: »Teško su Hrvati osvojili i gradsku općinu u Šibeniku. Tu je za narodnu stvar isprvica najviše radio kanonik Mrkica. On je u redove hrvatskih rodoljuba priveo i okretnog Antu Šupuka, koji je isprvica bio autonomaš te je dapače i predvodio demonstrante protiv Mihovila Pavlinovića, kad

Širom svijeta

OKO BRITANSKO-FRANCUSKO-RUSKOG SAVEZA. Nakon što je prošloga tjedna postignut načelni sporazum o sklapanju britansko-ruskog sporazuma, sada su britanska i francuska vlada zajednički podnesle sovjetskoj vladi svoj nacrt trostranoga sporazuma. Politički krugovi u Londonu i Parizu uvjeravaju, da će taj nacrt biti svakako primljen, makar se ne isključuju eventualne promjene u pojedinih tjemima, tako da ovoga tjedna taj sporazum ima biti sklopljen. Francusko-engleski nacrt odgovara sovjetskim željama, iznesenim tokom pregovora, jer se temelji na potpunoj jednakosti i uzajamnosti obveza. Francuska, Engleska i Rusija pružit će odmah pomoć svih svojih vojnih snaga jedna drugoj, ako jedna od njih bude napadnuta, kao što i ako bude napadnuta jedna od država, za koje one garantuju. Osim toga će, bez sumnje, i Poljska pridonijeti doprinos svih svojih snaga ovim trim državama, jer, i ako nije izravno vezana s Rusijom, ali je vezana s Francuskom i Engleskom. Njezin saveznik je Rumunjska, koja ujedno ima jednostrano jamstvo Engleske i Francuske. Konačno bila Turska bila na njihovoj strani, što je vrlo važno za slobodu komunikacije s Crnim morem te za sigurnost na čitavom bliskom Istoku. Ovakvo je danas stanje sigurnosnih sporazuma na strani Entente Cordiale, kojemu nasuprot stoji njemačko-talijanski blok. Sigurno je također, da službena Amerika svim svojim simpatijama stoji na strani Engleske i Francuske.

VOJNA IZGRADNJA DVAJU BLOKOVA. Italija i Njemačka izradili su plan za unifikaciju obostranih avijacija, koja bi se imala izvršiti tako, da se, koliko je više moguće, upotrebljavaju u jednoj i drugoj avijaciji aparati istih tipova i primjenjuju iste operacione metode, te da se na isti način izrađiva municija i bombe, koje upotrebljavaju u avijaciji, pak će se tako avioni bez poteškoća snabdjevati i kod njemačkih i kod talijanskih tvornica, što će u slučaju rata omogućiti potpunu kooperaciju obih avijacija. — I Engleska, Francuska i Rusija pomišljaju na sličnu organizaciju svojih zračnih sila.

IZJAVA ISMET INENIA. Predsjednik turske republike Ismet Ineni u jednom svom govoru izjavio je ovih dana: »Pošto su sva razmimoilaženja sa susjedima Turske likvidirana, to je Turska zainteresirana, da se održi sigurnost njenih susjeda. Svaka opasnost, što prijete našim susjedima, bit će kasnije opasnost i za nas. Mi činimo dakle ono, što je u našoj mogućnosti, da onemogućimo napadaj na naše susjede... Tursko-ruski odnosi su bolji nego ikada... U budućnosti ništa neće moći uzdrmati tursko-francusko prijateljstvo... Tursko-britanski savez nema nikakav agresivni cilj i zaključen je samo u cilju obrane mira... Odbijamo teorije, da su mali narodi predodređeni, da budu apsorbovani od strane velikih naroda... Doći će do sukoba, ako ne pobijedi zdrav razum.«

je taj zaslužni hrvatski preporoditelj počinio Šibenik. Šupuk je imao jedva 34 godine, kad je kod izbora gradskog zastupstva u Šibeniku godine 1872. pobijedio autonomashe. Odonda pa sve do godine 1903., dakle preko 30 godina bio je Šupuk načelnik grada Šibenika.

3. Ako je šibensko svećenstvo bilo u većini takvo, premda je Talijan Fosco upravljao biskupijom već od god. 1876., to još više vrijedi za mlade šibenske popove. Od njih iz onoga doba tri sama talijančare po Šibeniku: Ivan Carminati, Grgo Ločika-Marini i Grgo Mirković-Čičmirko.

4. Glede fratara ne treba ni dokazivati hrvatsko samostana sv. Lovre i dušobrižnika franjevačke župe u Šibenik-Varošu, kad znamo, da su na obim tim mjestima od vjeka sinovi dalmatinskoga hrvatskog zagorja. Skoro isto moramo reći i o šibenskom samostanu sv. Dominika. Kroz sve ono vrijeme našao se u njemu jedan jedini Talijan — o. Cecchini, kasnije biskup u južnoj Italiji.

Kad neko pokuša sumnjivati hrvatsko šibenskih fratara, slušalac odnosno čitač može da pomisli na sv. Franu. Kad bi i imao zašto, ne bi trebalo na nj graktati. Sv. Frane je bio skroz hrvatski samostan sve do god. 1826., kao što i sva provincija ili pokrajina franjevačko-konventualaca istarsko-dalmatinska. Navedene godine, dospjevši sva bivša mletačka republika pod

K pedesetgodišnjici beatifikacije bl. Nikole Tavilića iz Šibenika

(6. VI. 1889. - 6. VI. 1939.)

Molba šibenskih franjevaca konventualaca Biskupu Antunu Josipu Foscu za poblaženje fra Nikole Tavilića.

Odluka sv. Stolice i zahvala šibenske općine Lavu XIII. Proslava beatifikacije i njene pedesetgodišnjice

VI. O mučeništvu bl. Nikole Tavilića govore svi ljetopisci raznih ogranaka franjevačkog Reda. Među njima jesu: častni otac fr. Marko Lizbonac u djelu Ljetopisi o redovima utemeljenim od sv. o. Frane, glasoviti Wadding, o. Antun Melissani i toliki drugi, nizanjem kojih bi se kasno došlo na kraj, a (inače) služu se svi opisivanjem svetoga života i slavnoga mučeništva ovoga našeg blaženog subrata, držana uvijek u velikoj cijeni od starih otaca ovoga šibenskog samostana sv. Frane, pa i kasnije sve do dana današnjega.

Ali nešto se krije u srcu čitave ove redovničke obitelji. A to je želja da se pokuša, bi li se dalo postići od sv. apostolske Stolice priznanje i odobrenje štovanja bl. Nikole, te dopust da se smije (opet) slaviti njegov blagdan Bogu na čast, na diku Reda Male braće konventualaca, kojemu je (blaženik) pripadao, te dušama na spas.

Iz samostana Male braće konventualaca sv. Frane. — Šibenik, na Sve Svete g. 1879.

fr. Celestin Marija Fatuta, gvardijan...«

Biskupa šibenskog Antuna Josipa Fosca nije trebalo moliti. On je i kao svet biskup i kao veliki pravi šibenčanin bio prvi i glavni pokretač svega; čime je zadivio i sv. Stolicu. O njemu stoga službeni rimski izvjestilac pred zborom kardinala pismeno izjavljuje: »Navedenim željama (šib. svećenstva i puka) moram na posljetku dodati želju presvijetloga i prečasnoga šibenskog biskupa, koji je svojim najodličnijim žarom, izdržljivošću i hitrim doprinio najviše pripremanju svega što je potrebno za apostolsko odobrenje vječnotrajnoga štovanja blaženog mučenika fr. Nikole Tavilića; pa neka mu već jednom bude priuštено doći do zaželjenoga cilja.«

Po devetgodišnjem istraživanju i proučavanju u Šibeniku i u Rimu (1880—1889), bez onoga što se oko toga pitanja A. J. Fosca s fratrima Sv. Frane trudio već kao kanonik, napokon rimski sveti zbor za bogoslužje na predlog kardinala Micislava Ledohovskoga, Poljaka, izjavljuje da su želje šibenskoga biskupa, svećenstva i naroda opravdane. Koji pravorijek papa Lav XIII. odobri dne 6. LIPNJA GOD. 1889.

Kakvim je veseljem Šibenik primio tu vijest, dosta nam je znati što je i gradska općina pisala (hrvatski) sv. Ocu Papi, velikom Lavu XIII. ovako:

»Blagočastivi Sveti Otče! Preponizno bogoljubno pučanstvo grada Šibenika, prepuno radosti i duhovnoga veselja radi odluke, kojom je častni Sbor svetih Obreda u dan 25 Svibnja tekuće godine potvrdio izrek sudca, kojemu je ovaj prepoštovani Biskup povjerio bio da razsudi o neprekidnom štovanju Božjega Sluge blaženoga Nikole Tavilića mučenika, redovnika Male Braće Svetoga Frane, rodom iz Šibenika; a još više radi velike milosti, kojom je Vaša Svetost izvoljela odobriti odluku častnoga Sбора privolom od dana 6 prošastoga Lipnja, po niže potpisanih sugrađanih, koji ga zakonito zastupaju, presmierno podnaša najtoplije zahvale...«

Šibenik, 24 Listopada 1889.

Preponizni i odani sinovi:

Načelnik grada Šibenika Šupuk; Prisdjelnici Dr. N. Katnić (i) Dr. I. Borović.«

Nakon takve zahvalne izjave suviše je iznositi kakvim je oduševljenjem, ponosom i vanjskim slavljem odao one godine sav Šibenik prvu javnu dozvoljenu počast svojem Blaženiku. Zanosan članak o tome dao je u svijet šibenski kanonik don Ivan Vidović kroz »Katoličku Dalmaciju« i »List biskupije šibenske«. Sve je bilo u duhu misli biskupa Fosca: »Najveća je slava, koju jedan katolik uživati i željeti može: vidjeti svog sugrađanina uzdignuta na oltarsku čast, toliko radi slave u sebi, koliko radi koristi duhovne, koja iz toga proistječe«. Najjača svjedočanstva ondašnjega šibenskog zanosa jesu i za slijepe dva oltara smjesta u Šibeniku podignuta u čast bl. Nikole Tavilića: u Sv. Jakova i u Sv. Frane, dakako doprinosima od sreće i ponosa klikajućih šibenčana.

Šibenčani! Eto Blaženim se Nikolom ponosio ovaj naš grad, iako za ovoga našeg sugrađanina nije onda skoro niko znao izvan Šibenika, šibenske biskupije i franjevačko-konventualačke istarsko-dalmatinske pokrajine. Pet zadnjih godina planuo je za nj sav hrvatski narod; pa mu čak posred Jeruzolima podigao oltar. Štuju ga u ovoj čitavoj državi i ne-Hrvati, svi katolici, kako su to sami zaželjeli i od sv. Stolice za to dopust isprosilili g. 1937. Dne 4. lipnja o. g. bit će u Šibeniku, na tlu od bl. Nikole posvećenom, hodočašće iz predalekog Zagreba, iz glavnoga grada sve zemlje hrvatske. Tko bi bio ikad i sanjao, da će nam Šibenik biti hrvatskim na-

rodnim svetištem, a zaslugom bl. Nikole?! Ne dajmo nikome, da nam otme prvenstvo u njegovu štovanju. On je po-najprije i najviše naš. No pazimo, da bude na prvom mjestu naš ne samo time što je i on sin našega Šibenika, nego još i time, da mu i čašćenjem i svetim životom budemo najbliži. Tako neka bude s nama osobito ove godine od 4. VI. do 14. XI., kad nam se sva braća Hrvati vesele pedesetgodišnjici poblaženja toga svojeg sunarodnjaka, a nama i sunarodnjaka i sugrađanina.

(Svršetak)

Dr. fr. Bernardin Polonijo F. K. Šibenčanin po »prirođenju«

Naši dopisi

SKRADIN

Veliko vjersko slavlje

Naš grad u nedjelju 21. V. t. g. sva-nuo je svečano okičen slavolucima, cvijećem i hrvatskim zastava, a drniška glazba K. A. sa svojim neumornim i vrijednim vodom preč. o. dr. fr. Berkovićem promarširala je gradom svirajući hrv. davorije. Sav hrvatski katolički Skradin je na okupu, inteligencija, radništvo i seljaštvo, a i mnogo svijeta iz okolice. Svi skupa manifestiraju vjeru svojih pradjedova.

Opatsko — župska crkva poslije dugo godina popravljena je, obnovljena i baš majstorski dekorirana. Na zidovima velebne starinske katedrale ponovljeno su lijepe slike, koje u svetištu s jedne strane prikazuju Rodenje Isusovo, a s druge Uskrsnuće Isusovo te na plafonu veliko Božje Oko, koje uvijek gleda i ništa mu se sakriti ne da, a na plafonu u lađi Sv. Jerolima. Sva crkva bojadisana je na ulje.

Ova velebna vjerska svečanost započela je dočekom presvij. Mons. R. Piana, prepozita stolnoga kaptola i biskupskog delegata, koji je došao posebnim autom iz Šibenika u pratnji preč. gg. don H. Basioli, don I. Beraka i don F. Grandova. Doček je bio baš veličanstven i impozantan. Tu su glazba, predstavnici Odbora, Križari-ce sa svojim barjacima, a i oni najmanji pod čvrstim i iskusnim vodstvom č. ss. Predragojećene Krvi. I oni su radosni i veselo pozdravljaju presvij. Piana, koji u ime preuzv. biskupa ima da obavi sv. službu Božju.

U 10 s. bila je svečana pontifikalna sv. Misa, koju je uz svečanu asistenciju pjevao Mons. Pian, koji je preko sv. Misse održao pobudni govor i pohvalio zauzetost građana za obnovu velebnoga starodrevnog hrama, koji su time pokazali svoju čvrstu vjeru u Boga. Presvijetli je blagoslovio nove slike u crkvi, a ovom zgodom bila su blagoslovljena i 2 nova zvona, koja je darovala gđa Anica ud. Dražić za crkvu sv. Jere, koja je na groblju. Na prvom zvonu napisane su riječi: »Na slavu Božju i čast sv. Jerolima i spomen duša u čistilištu«, a na drugom: »Na čast Bl. Nikole Tavilića, spomen grada Skradina i hrv. bibrirskih knezova Su-

Jakova do g. 1915). Odgovor: Ono je od pamtivijeka i hrvatski molilo i propovijedalo za sve mletačke vladavine. Drugo: Teško je bilo jednim mahom obračunati s tradicijom, pogotovo kad osim dosta brojnih domaćih Talijana bdijahu nad tradicijom ovima u prilog Italija i Austrija. Koji i tom djelomičnom i prisiljenom »talijančarenju« prigravaraju, ti još uvijek i u svojem stanu i na javi talijančare, iako to od njih niko ne zahtijeva, a zamjeraju svi: narod i oni s višega. Svakome dakle svoje, pa i šibenskom svećenstvu, kojega je hrvatski narod trebao i te kako u prošlosti; a trebat će ga, na žalost, i u budućnosti. Hrvatska se Dalmacija osvijestila u prošlom stoljeću zaslugom svećenstva i od njega odgojenih svjetovnjaka. Tako i Istra. I Banovina — uža Hrvatska. I Bosna nije zauvijek po nas izgubljena zaslugom katoličkoga svećenstva. Njegovom je zaslugom i Šibenik najhrvatskiji primorski grad u Dalmaciji. A »Krešimir« mu je propjevao tek g. 1888. onako kako propjeva svaki čovjek kad je sve glavnije već posvršavao i došao do mirna uživanja svojih muka.

Pjevaj, »Krešimire«, pjevaj po Šibeniku vesele hrvatske pjesme — i do sto i do — hiljade godina...! Pjevaj pod hrvatskim stijegom, blagoslovljenim i blagoslivljenim od Boga i njegova rimokatoličkoga svećenstva; e da onako i bude — Krešimir hrvatsko pjevačko društvo u Šibeniku do sto i tisuće ljeta!...

Bernar Dinko

bića. Zvonima su kumovali: dr Oskar Novak, liječnik, i Aleksandar Lelas.

Poslije sv. Mise bila je svečana procesija s kipom sv. Josipa oko grada.

Poslije podne u 4 s. drniška glazba održala je koncert s biranim programom, a uvečer bila je svečana bakljada preko grada.

Radosno i veselo proslavili smo popravak i obnovu naše župske crkve. Sve je prošlo u miru i redu.

Ova vjerska svečanost pokazala je, što znači u župi agilni i nesebično požrtvovan svećenik, kao što je naš neumorni vlč. don Joso Arnerić, pak mu i ovim u ime cjelokupnoga građanstva hvala i od Boga plata!

Gradanin

PRIMOŠTEN

Majčin dan. Naše Križarice, i ove godine, zadnje nedjelje svibnja, odadoše priznanje svojim majkama. U Katoličkom Domu prirediše proslavu Majčinoga dana. Program je bio obilan i raznovrstan. Predsjednica Križ. Sestrinstva s. Jurka Huljev lijepo je progovorila o veličini, ljepoti i dužnostima majčinstva. Uz dvije deklamacije, vidjeli smo tri kraća igračka: »Mati«, »Majčina ljubav« i »Majčin dan«. Na koncu smo čuli i jednu prigodnu zbornu deklamaciju. — Među pauzama je dobrohotno svirao tamburaški zbor »Seljačke Sloge«, što treba tim više istaknuti, jer je ovo njegov prvi nastup u javnosti.

Pjevački zbor. Muški pjevački zbor, koji vodi vlč. Kustec, kapelan, skoro dva mjeseca se neumorno spremao za svoj prvi nastup, koji je bio 10. V. — na dan naše zaštitnice Gospe od Loreta. Tada smo ga, pripivši, čuli, kako pjeva četverglasno sv. Misu. Istu Misu su pjevali i na Duhove, pa se tom prilikom moglo ustanoviti, da glasovi postaju sve sigurniji i melodiozniji.

Euharistijski kongres. Kako je već javljeno u zadnjem broju »Katolika«, dne 23, 24 i 25 lipnja održaće se u našem mjestu euharistijski kongres. Već su izabrani posebni odbori, i to: za uređenje puteva, za kćenje sela, za prehranu i za red. Vlč. župnik svake nedjelje ponešto govori o kongresu i o pripremama za nj, pa se već sada može vidjeti, da će u pripremama složno sudjelovati čitavo selo na čast Božju i na slavu naše drage Gospe od Loreta, kojoj ćemo onih svečanih dana odati posebno štovanje u noćnoj procesiji na lađama po moru.

TIJESNO

70-godišnjica preč. don M. Čorića

Preč. D. M. Čorić, zač. kanonik, 26. V. t. g. navršio je 70 godina života. Ovaj svoj god proslavio je u našem ubavom mjestu na blagdan Gospe Karavađa kod svojega dobrog i vrijednog prijatelja preč. don T. Perić, župnika, a u krugu braće svećenika i župnika dekanata, kojima je on do g. 1937. bio dekan, otac, brat, savjetnik, prijatelj i uzor u vršenju svećeničkih i dušobrižničkih dužnosti.

Stariji preč. don Marku kličemo: »Ad multos annos!«

Iz naših krajeva

KNEZ-NAMJESNIK PAVLE U BERLINU. Nj. Kr. Vis. Knez-Namjesnik Pavle i Kneginja Olga otputovali su ovih dana za Berlin u službeni posjet Vodi Reicha Hitleru. U njihovoj pratnji, među ostalima, nalazi se i ministar vanjskih poslova dr Cincar-Marković, koji je tim povodom napisao članak u »Europäische Review«, u kojemu najprije govori o gospodarskim vezama s Njemačkom, a onda kaže: »Jugoslavija ima puno povjerenje u uvjeravanja, koja je dobila s njemačke strane o nastavku politike prijateljstva uz puno poštovanje jugoslavenskih interesa. Stoga Jugoslavija u svakom pogledu ima razloga da i dalje goji prijateljske odnose s Njemačkom.« »Deutsche diplomatisch-politische Korrespondenz« donijela je članak, u kojemu se veli i ovo: »Za razliku od politike drugih država, držanje Jugoslavije ističe se postojanošću u načelima, kojih se drži ta zemlja. Njemačka u jedinstvu i kompaktnosti jugoslavenske države i jugoslavenskoga naroda gleda stvarnost, koja je u istoj mjeri potrebno jamstvo za red na jugoistoku i mir na Balkanu, kao što je za novi poredak na evropskom kontinentu potrebna kompaktnost Reicha u njegovom životnom prostoru.« Kaka pak javlja »Avala«, na velikoj novoj ulici t. zv. Istočnoj-zapadnoj osovi-

ni u Berlinu, gdje se nalaze postavljeni veliki stupovi s državnim zastavama, skida se na svakom drugom stupu znak Reicha i postavljaju se preko dva metra visoki jugoslavenski grbovi. Uopće se kite ulice, kroz koje će se provesti Knez-Namjesnik Dr Göbbels je pozvao stanovnike Berlina, da izvjesu zastave na ulicama, kroz koje će proći kneževski gosti. »Od četvrtka 1. lipnja do ponedjeljka 5. lipnja treba Berlin utonuti u moru zastava. Živio naš Voda!« — završuje Göbbels svoj poziv. — Kneževski gosti stigli su u Berlin 1. t. mj. u 3 s. pp. te im je priređen vrlo svečan doček.

»OBZOR« O POLOŽAJU. Zagrebački »Obzor« od 20. pr. mj. piše: »Dr Maček otišao je na tri tjedna u Rogašku Slatinu na liječenje. Znak da se u vodstvu SDK smatra da je politička situacija na mrtvoj točki. Prema tomu je i udešeno pisanje »Hrv. Dnevnika«, koji ponovno naglasuje, da svaka daljnja inicijativa ima doći iz Beograda. To je sigurno točno, jer nakon što su u Zagrebu dovršeni razgovori između predsjednika vlade Dragiše Cvetkovića i predsjednika SDK, dra Mačka, nema nikakvog povoda, da se iz Zagreba daje neka nova inicijativa, jer »ako se ne žuri vladi, ne žuri se ni opoziciji«. — Ministar predsjednik izjavio je nakon povratka iz Zagreba novinarima, da su predložili na proučavanje, a dr Korošec je izjavio, da je sporazum u devedeset i pet posto svršena stvar.«

PEDESETGODIŠNJICA PROGLAŠENJA BLAŽENIM MUČENIKA NIKOLE TAVILIĆA. Ove godine navršuje se 50 godina, što je veliki Papa Lav XIII., odlukom od 6. lipnja 1889. godine, Hrvata Nikolu Tavilića proglasio blaženim. Već su razni biskupi kao i starješinstvo provincije franjevača konventualaca najavili ovaj jubilej i pozvali narod, da vanrednim svečanostima proslavi ovu jubilaru godinu. Odredili su, da se ta proslava obavi 4. lipnja s pripravnim svečanom trodnevnicom. Budući da je Sveta Stolica god. 1937. posebnom odlukom Pape Pija XI. dozvolila javno štovanje bl. Nikole svim katolicima u Jugoslaviji, hrvatski je narod tu blagodat radošno prihvatio, i od toga vremena štovanje bl. Nikole u hrvatskom narodu silno se razvilo. Zato nema sumnje, da će se i 4. lipnja ove godine hrvatski narod okupiti oko oltara i slika blaženoga Nikole, te moliti, da ga Bog proslavi i proglašenjem Svetim, a od njega da će hrvatski narod postići bezbroj novih Božjih milosti. — Starješinstvo samostana sv. Franje u Splitu.

POVLASTICE NA ŽELJEZNICI ZA FRANJEVAČKI JUBILEJ U ZEMUNU za 4. lipnja o. g. Odlukom g. Ministra Saobraćaja br. 47100/39 od 26. svibnja odobreno je, da delegati katoličkih vjerskih ustanova i organizacija te svih ostalih društava uživaju za putovanje na taj jubilej u Zemun 75%, a ostali učesnici 50% popusta. Informacije daju sve biletarice »Putnika« u državi, a osim toga u Zagrebu Centrala Katoličke Akcije u Nadbiskupskom dvoru te kancelarija Trećega Reda u Franjevačkom samostanu Kaptol br. 9. Tko želi, obrača se izravno na Franjevački samostan u Zemun, Strossmajerova ul. 6. Tel. 37—332.

Život Šibenika

POVRATAK PREUZV. BISKUPA.

U petak 26. pr. mj. preuzv. biskup povratio se u svoju residenciju sa svoga dugog pastirskog puta po raznim župama apostolske administracije.

PROSLAVA BEATIFIKACIJE BL. NIKOLE TAVILIĆA obaviti će se u nedjelju 4. t. mj. u crkvi sv. Franje. Ujutro u 5 s. pjevaju se lekcije. Poslije lekcija pjevana sv. Misa. U 7, 7.30, 8, 9 i 9.30 s. tihe sv. Mise. U 10.30 s. pontifikalna sv. Misa preuzv. biskupa. Popodne u 6 s. propovijed preuzv. biskupa i blagoslov s Presvetim.

KRIZMANICI. Na duhovski ponedjeljak preuzv. biskup krizmao je u katedrali 298 djece iz sviju gradskih osnovnih škola. Ovo je dosad najveći broj krizmanika u našem gradu.

BLAGDAN PRESV. TROJSTVA slavi se u nedjelju 4. t. mj. u crkvi sv. Ivana, koja je i posvećena Presv. Trojstvu. Ujutro u 6.30 s. bit će prva pjevana sv. Misa, a u 9 s. druga. Popodne u 6 s. blagoslov s Presvetim.

TIJELOVO. Na blagdan Tijelova (8. t. mj.) bit će po svim našim crkvama svečana služba Božja. U katedrali u 8.30 s. bit će pontifikalna sv. Misa presvij. prepozita Mons. R. Piana uz asistenciju preuzv. biskupa. Pontifikalnoj sv. Misi pri-

stvuju sve civilne i vojne vlasti. Preko sv. Mise oored vojnika 4 puta ispaut će počasne saive. Iza sv. Mise krenut će iz katedralne procesija, u kojoj će preuzv. biskup pod nebnicom nositi Svetotajstvo. Keu procesije je ovaj: 1. Bratovštine; 2. Osnovne škole; 3. Gradanska škola; 4. Zanatska škola sv. Luce; 5. Trgovačka škola; 6. Učiteljska škola; 7. Kealna i klasična gimnazija; 8. Križarice; 9. »Zora«; 10. Križari; 11. Kat. Muževi; 12. Casne sestre; 13. Vatrogasci; 14. Glazba; 15. Odred vojnika; 16. Predstavnici vlasti; 17. Svećenstvo; 18. Svetotajstvo pod nebnicom; 19. Sreski načelnik; 20. Vojno časništvo; 21. Odred vojnika; 22. Puk. — Poslije procesije bit će odmah tiha sv. Misa u katedrali, a zatim opet u 11 s. druga tiha sv. Misa.

ZA VRIJEME TJELOVSKE PROCESIJE preporuča se vjernicima, da, u znak svoje žive vjere i ljubavi u Isusa Krista, okite svoje kuće, urese ulice, kuda prolazi procesija, te da s prozora cvijećem posiplju Svetotajstvo.

PROSLAVA HRVATSKOG PJEVAČKOG DRUŠTVA »KRESIMIR«. Kako smo već javili, Hrv. pjev. društvo »Kresimir« u Šibeniku slavi ove godine 50-godišnjicu osnutka. Društvo je osnovano god. 1888. te je svojim radom kroz nekoliko godina djelovanja otvoreno manifestiralo pripadnost hrvatskom narodu i njegovoj oslobodilačkoj borbi. Radi takvoga rodoljubnog djelovanja u hrvatskom narodnom duhu društvo je bilo raspušteno od tadašnjih policijskih vlasti te je opet obnovljeno god. 1938. Od obnove društvo djeluje kao član Hrvatskog Pjevačkog Saveza i do danas je najaktivnije radilo na promicanju hrvatske pjesme i manifestiranju hrvatske narodne svijesti. Društvo je od svoje obnove više puta nastupalo u Šibeniku, a održalo je koncerte u Sinju, Drnišu i Kninu. Rijetko je koja kulturna manifestacija održana u Šibeniku, a da nije sudjelovalo i Hrv. pjev. društvo »Kresimir«. Društveni pjevački zbor broji 55 članova, a zborom ravna, dovevši ga do zamjerne umjetničke visine, g. prof. Mihovil Stipičević. Proslava društvenoga jubileja održat će se 3. i 4. t. mj. Proslavi će prisustvovati mnogobrojni delegati hrvatskih pjevačkih i drugih kulturnih društava te izaslanici Hrvatskog Pjevačkog Saveza. Program proslave je ovaj: 3. t. mj. bit će veliki vokalni koncert u gradskom Kazalištu. 4. t. mj. pjevački zbor, da se oduži uspomenu umrlih članova, posjetit će mjesna groblja te će tamo biti održani prigodni govori i otpjevana tužaljka. U 9.30 s. ujutro bit će sv. Misa, nakon koje će preuzv. gop. biskup dr Jerolim Mileta blagosloviti novi društveni barjak. Nakon te posvete bit će održana svečana sjednica cjelokupnoga članstva u društvenim prostorijama, a u 12 s. bankeu u Grand hotelu »Krk«. Društvena zastava, koja će se tom prilikom krstiti, nosi geslo: »U pjesmi je našoj — roda nam ponos, slava i čast.«

KROZ TJELOVSKU OSMINU bit će u katedrali sv. Jakova svake večeri u 6 s. blagoslov s Presvetim.

U NOVOJ CRKVI NA TIJELOVO bit će ujutro u 7 s. pjevana sv. Misa, a ne po običaju u 7.30 s. Popodne u 4.30 s. bit će blagoslov s Presvetim. — Kroz tjelovsku osminu bit će svakoga dana u 6.30 s. sv. Misa s pjevanom epistolom i evanđeljem, a zatim blagoslov s Presvetim.

KRIZARSKI SOCIJALNI DAN održan je u nedjelju 28. pr. mj. Ujutro su u crkvi sv. Lovre naši Križari i Križarice u lijepom broju pristupili zajedničkoj sv. Pričesti, a navečer je održana prigodna akademija, na kojoj su, među ostalim, govorili: Križar Joso Baljkas, radnik, i Križarica Rina Kužina, radnica, te Križar-akademikar Frano Baričić. Po gradu su istoga dana prodavane prigodne značke.

MOLITVE I MILODARI ZA SVEĆENIČKI POMLADAK. U nedjelju 4. t. mj. u svim našim crkvama, po naredbi preuzv. biskupa, izmolit će se iza sv. Mise 5 Očenaša, Zdravih Marija i Slava Ocu, eda bi Gospodin našim biskupijama udijelio svet i brojna svećenički pomladak. Isto tako milostinja, što će se toga dana sakupljati u našim crkvama, određena je u korist uzdržavanja i odgoja našega svećeničkog pomlatka, pak se preporuča vjernicima, da budu što darežljiviji ruke.

PROSLAVA »MAJČINA DANA« U KAT. DOMU. Na duhovski ponedjeljak Hrv. kat. žensko prosvj. društvo »Zora« i Križarice proslavile su »Majčin dan« zajedničkim prigodnim sastankom. Mala Križarica Branka Krželj deklamirala je pjesmu »Dobroj mami«, zatim je Križarica Slavka Pamuković pročitala svoju crticu, u kojoj je iznijela svu požrtvovnost i ljubav majke prema djeci. Križarica Bogoslava Stašić deklamirala je s puno osjećajnosti i nježnosti pjesmu »Majci«. Potpredsjednica društva »Zora« gđa Klementina ud. Vlašić održala je predavanje o uzvišenoj svrsi materinstva i preporučila svima prisutnima, da nastoje, da ono ostane uvijek na svojoj uzvišenoj, kršćanskoj visini. Križarica Gabrijela Topić održala je predavanje »Odnos kćerke prema majci«, u kojemu je istaknula, kako Križarica mora ustati protiv novih, modernih načela obaranja auktoriteta roditelja i svoje majke uvijek visoko cijeniti. Završnu riječ imao je duhovnik preč. don Ante Radić, koji je majkama i kćerkama postavio uzvišeni uzor najbolje majke i kćerke, Bl. Dj. Marije.

PREDAVANJE VLČ. GRGUREVA. Na duhovski ponedjeljak u priredbi »Matice Hrvatske« u salonu hotela »Krk« održao je vlč. don. I. Grgurev, upravitelj župe u Primoštenu, predavanje »Katoličke misli o književnosti«. Predavanje je bilo na visini i oduševilo slušaoce. Buduć je bio radni dan i nezgodni sat, posjet nije bio onakav, kakav je zaista imao biti.

MAJČIN DAN proslavilo je »Hrv. Srce« u nedjelju 21. pr. mj. akademijom u Hrv. Seljačkom Domu.

ZAJEDNIČKA SV. PRIČEST KRIZARICA I MALIH KRIZARICA bit će na Tijelovo 8. t. mj. u crkvi sv. Luce u 6.30 s. ujutro, a popodne od 6—7 sati je sat klanjanja. Sve Križarice i Male Male Križarice dužne su sudjelovati tjelovskoj teoforičnoj procesiji. — Duhovnik.

O DANASNJIM MEDUNARODNIM PRILIKAMA 30. pr. mj. u prepunom gradskom kazalištu održao je predavanje publicista g. Ilija Jukić, urednik vanjske rubrike zagrebačkog »Hrvatskog Dnevnika«. Predavač je iscrpivo prikazao događaje zadnjih godina iz perspektive položaja naše države u vezi s rješanjem hrvatskoga pitanja. Predavanje je održano u priredbi hrv. akad. kluba »Stjepan Radić«.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinio je preč. don Frano Antunović (Turanj) Din 20, da počasti uspomenu pk. o. fra Venceslava Bilušića i oca preč. don Jerka Juravića. — Uprava harno zahvaljuje.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (4.—10. VI.): da naš euharistijski kongres u Primoštenu u svakom pogledu što bolje uspije. — Preporučam svim članicama, da na Tijelovo 8. t. mj. svakako nastoje primiti sv. pričest, sudjelovati u procesiji i prisustvovati satu klanjanja od 6—7 sati popodne u crkvi sv. Luce — Don Ante Radić.

PAPA OPLAKUJE MUČENIKE U SOVJETSKOJ RUSIJI. Povodom 950. godišnjice pokrštenja sv. Vladimira u bazilici sv. Petra odsluženo je svečano bogoslužje po istočnom obredu. Sv. Otac Papa, da naglasi značaj ove svečanosti, upravio je kardinalu Tisserant-u, tajniku istočne kongregacije, pismo, u kojemu oplakuje mučenika, kojima su već toliko godina izloženi vjernici u Sovjetskoj Rusiji.

JEDNODUSNOST POLJAKA. U Poljskoj, radi vrlo napete međunarodne situacije, sva unutrašnja pitanja bačena su u stranu te su svi Poljaci ujedinjili i složni odlučili, da čuvaju svoju zemlju.

Jedničkim prigodnim sastankom. Mala Križarica Branka Krželj deklamirala je pjesmu »Dobroj mami«, zatim je Križarica Slavka Pamuković pročitala svoju crticu, u kojoj je iznijela svu požrtvovnost i ljubav majke prema djeci. Križarica Bogoslava Stašić deklamirala je s puno osjećajnosti i nježnosti pjesmu »Majci«. Potpredsjednica društva »Zora« gđa Klementina ud. Vlašić održala je predavanje o uzvišenoj svrsi materinstva i preporučila svima prisutnima, da nastoje, da ono ostane uvijek na svojoj uzvišenoj, kršćanskoj visini. Križarica Gabrijela Topić održala je predavanje »Odnos kćerke prema majci«, u kojemu je istaknula, kako Križarica mora ustati protiv novih, modernih načela obaranja auktoriteta roditelja i svoje majke uvijek visoko cijeniti. Završnu riječ imao je duhovnik preč. don Ante Radić, koji je majkama i kćerkama postavio uzvišeni uzor najbolje majke i kćerke, Bl. Dj. Marije.

PREDAVANJE VLČ. GRGUREVA. Na duhovski ponedjeljak u priredbi »Matice Hrvatske« u salonu hotela »Krk« održao je vlč. don. I. Grgurev, upravitelj župe u Primoštenu, predavanje »Katoličke misli o književnosti«. Predavanje je bilo na visini i oduševilo slušaoce. Buduć je bio radni dan i nezgodni sat, posjet nije bio onakav, kakav je zaista imao biti.

MAJČIN DAN proslavilo je »Hrv. Srce« u nedjelju 21. pr. mj. akademijom u Hrv. Seljačkom Domu.

ZAJEDNIČKA SV. PRIČEST KRIZARICA I MALIH KRIZARICA bit će na Tijelovo 8. t. mj. u crkvi sv. Luce u 6.30 s. ujutro, a popodne od 6—7 sati je sat klanjanja. Sve Križarice i Male Male Križarice dužne su sudjelovati tjelovskoj teoforičnoj procesiji. — Duhovnik.

O DANASNJIM MEDUNARODNIM PRILIKAMA 30. pr. mj. u prepunom gradskom kazalištu održao je predavanje publicista g. Ilija Jukić, urednik vanjske rubrike zagrebačkog »Hrvatskog Dnevnika«. Predavač je iscrpivo prikazao događaje zadnjih godina iz perspektive položaja naše države u vezi s rješanjem hrvatskoga pitanja. Predavanje je održano u priredbi hrv. akad. kluba »Stjepan Radić«.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinio je preč. don Frano Antunović (Turanj) Din 20, da počasti uspomenu pk. o. fra Venceslava Bilušića i oca preč. don Jerka Juravića. — Uprava harno zahvaljuje.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (4.—10. VI.): da naš euharistijski kongres u Primoštenu u svakom pogledu što bolje uspije. — Preporučam svim članicama, da na Tijelovo 8. t. mj. svakako nastoje primiti sv. pričest, sudjelovati u procesiji i prisustvovati satu klanjanja od 6—7 sati popodne u crkvi sv. Luce — Don Ante Radić.

PAPA OPLAKUJE MUČENIKE U SOVJETSKOJ RUSIJI. Povodom 950. godišnjice pokrštenja sv. Vladimira u bazilici sv. Petra odsluženo je svečano bogoslužje po istočnom obredu. Sv. Otac Papa, da naglasi značaj ove svečanosti, upravio je kardinalu Tisserant-u, tajniku istočne kongregacije, pismo, u kojemu oplakuje mučenika, kojima su već toliko godina izloženi vjernici u Sovjetskoj Rusiji.

JEDNODUSNOST POLJAKA. U Poljskoj, radi vrlo napete međunarodne situacije, sva unutrašnja pitanja bačena su u stranu te su svi Poljaci ujedinjili i složni odlučili, da čuvaju svoju zemlju.

Javna zahvala

Iskrena hvala prijateljima i znancima, koji su nam usmeno ili pismeno izrazili saučežje pri gubitku naše nikada ne prežaljne supruge i majke

Gašpe Luketa

Srdačna hvala mještanima, koji su u najvećem broju doprili njezine smrtno ostanke do vječnoga počivališta.

Najdublja zahvala prijateljima iz Vodica, koji su u velikom broju došli dragoj našoj pokojnici reći zadnji zbogom.

Primošten — Vodice, 31 svibnja 1939.

Luketa Ive, suprug
Luketa don Matije, sin
za sebe, obitelj i brojnu rodbinu.

(O. BERNARDO BULJEVIĆ).